

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset” Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. — Ezen kedvezmény csakis az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legcélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona
Negyedévre 3 korona.

TÖRTÉNETI REGÉNY.
(10. folytatás.)

MÁTYÁS KIRÁLY SZERELME.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

XI.

DE hiába szabadkozott, meg kellett hajolnia a kényszerűség előtt: követeket küldött Mátyás királyhoz.

Mátyás szívesen fogadta, meg is vendégelte a követeket, de azt mondta: adják hírül a királyuknak, hogy ő csak magával Kázmérral és Ulászlóval áll szóba. Ha békét akarnak tőle, szívesen fogadja őket, a váron kívül találkozhatnak.

Kázmér nem tehetett egyebet, teljesítenie kellett Mátyás kívánságát.

Késő novemberre járt az idő, kegyetlenül fújt a szél. — Kázmér jó meleg, bélelt bekecset vett magára s báránybőr süvegét, hogy a szél le ne fujja a fejéről, oda varratta a bekecse gal-lérjához.

Igy indult utnak arra a dombra, amelyen találkoznia kellett a magyar királlyal.

Mátyás ezer daliás vitézzel lovagolt a lengyel király elé. Kisérete ragyogott a fénytől. Mind könnyű lovasok voltak és délczeg urak; maga Mátyás mes-teri módon tánczoltatta hófehér harezi paripáját.

A lengyel urakat az irigység sápasztotta, mikor ezt a pompás, ragyogó csapatot élén a büszke, vidám, kápráztató gazdag öltözetű királyt megpillantották.

XII.

Mátyás király, midőn Kázmért meglátta, — már messziről levette kócsagos kalpagját és az urak is utána mind levett kalappal üdvözölték az öreg Kázmért.

Ne mondhasa senki, hogy magyar nem tudja, mi a becsület.

Elég szégyen már az, hogy a támadó járul a megtámadott elé és a szorongató kér békét a szorongatótól.

Kázmér nem akart hátrább maradni az udvariasságban, gyorsan a fejéhez kapott, hogy ő is

XIII. LEO PÁPA.

levegye süvegét. De az átkozott süveg hátul oda volt varrva a bekecs gallérjához, Kázmér tehát hiába igyekezett, ámbár bele is vörösödött, — nem tudta levenni süvegét.

Mátyás mosolyogva nézte a lengyel király zavarát.

— Vágjátok le, vágjátok le! — suttogta Kázmér hátrafelé a kísérőinek.

A lengyel urak halálra szégyenkeztek, irultak-pirultak királyuk ügyetlenségén. Végre előkerült egy bieska valahonnan és a végzetes süveg elvált a bekecs gallérjától és az esetlen, kopottas lengyel király kezébe került.

— Eljöttem felséged kívánsága szerint, hogy a békét személyesen megköthessük és régi barátságunkat e helyen újból megpecsételjük.

Mátyás simán, mosolyogva, de büszkén válaszolt:

— Örvendek, hogy felségedet láthatom, nemkülönben az is jól esik királyi szívemnek, hogy a régi barátságot, melyet az én országomban kötöttünk, messze hazámtól, ez új birtokomon újra megerősíthetjük; de egyuttal sajnálnom kell, hogy nem látom felséged oldalán Ulászló urat, mert így találkozásunk meddő marad, természetes és jogos kívánság lévén részemről, hogy ha ketten viseltek ellenem hadat, a békét is ketten kössék meg velem.

A furfangos Kázmér csürte-csavarta a dolgot, nagyokat hümmögött, mert azt szerette volna, hogy fia kikerülje a megalázkodást.

— Mirevaló a fiu jelenléte, mikor itt van az apa? A mit én mondok, azt ő is vallja és bátor Ulászló nincsen is jelen, az ő megbízásából, az ő nevében is szólok én, felséges király!

De hiába mesterkedett az öreg, Mátyás király nem tágitott, hallani sem akart a békéről, a szerződésről, egyáltalán semmiféle komoly dologról, amíg Ulászló is meg nem jelenik előtte.

Kázmér kénytelen volt megnyugodni, mert belátta, hogy Mátyás nem enged. Abban állapotok meg, hogy másnap ugyanazon a helyen újra megjelennek és akkor Kázmérral Ulászló is vele jön.

Búcsúzóban aztán ismét megszólalt a magyar király.

— Nem szeretném, hogy hiába fáradt legyen ide felséged, ezért engedje meg, hogy még egy szóval tartóztassam. Az a hír jutott királyi színem elé hiteles forrásból, hogy a derék lengyel sereg nélkülözéseket szenved. Semmit sem óhajtok inkább, mint az ellenfél megbecsülését, és jólesik szívemnek, ha a szükölködőkön segíthetek. Mindennél

KOSSUTH LAJOS 1848-BAN.

rosszabb a nines! Engedje meg tehát fe'séged, hogy társzekereimet rendelkezésére bocsáthassam.

Kázmér ajkába harapott és az öklét összeszorította. Ily megalázás nem ért még hadvezető királyt soha! De hasztalan dühöngött megában, mosolyognia kellett és el kellett fogadnia a följánlott segítséget, mert serege már napok óta inségben volt és annyira kifogyott a táborban minden enni-
való, hogy maga Kázmér is éhgyomorral, korgó hassal ment a királyi találkozóra.

És megtörtént az a páratlanul, egyedülálló világtörténeti esemény, hogy az ostromlott megvendégelte az ostromlót.

Másnap Mátyás király parancsára hetven társzekér indult a lengyel táborba: A lengyel katonák szájtátva bámulták a csodát. Lehetetlen, hiszen ez mesébevaló, hogy az ellenfél küldjön nekik ételt-italt.

Már pedig ez a mesébevaló esoda megtörtént 1474. november 15-én és 16-án Mátyás király kegyelméből.

Egész nap zörögtek-dübörögtek a társzekerek. Nagy hordó borokat, tömérdek czipót, gyümölcsöt, lisztet, húst vittek át Boroszlóból a lengyel táborba.

Kázmér katonái mint a sáskák rohanták meg a szekereket és a kiéhezett sereg Mátyás királyt éltette örömeiben.

Folyt a vigasság mindenfelé.

Ulászló kénytelen-kelletlen esatlakozott atyjához és vele együtt megjelenvén Mátyás király előtt, kijelentette, hogy hozzájárul a lengyel király ajánlatához.

De Mátyás nem elégedett meg ennyivel.

A mily nagylelkű és bőkezű volt az ellenséges sereghöz, ép oly kiméletlenül bánt Kázmérral és Ulászlóval.

Különösen Ulászlótól megkövetelte, hogy teljesen megalázkodjék. Ismerje el, hogy jogtalanságot követett el, lássa be, hogy teljesen Mátyás hatalmában van és csak Mátyástól függ, visszaadja-e szabadságát és a cseh koronát neki?

Ulászló fanyar képpel mindezt beismerte és hódolattal kérte a felséges királyt, hogy fogadja őt testvéri szeretetébe és oltalmába.

Végre megkötötték a békét. Mátyás írásba tette, amit kívánt és két nagyralátó ellenfele, akik azt képzeltek, hogy egyesült erővel összemorzsolják a magyar királyt, kénytelen volt megalázkodni előtte.

Ezzel aztán megszűnt Mátyás király rideg tartózkodása.

Most már elérte ezélját.

(Folytatása következik.)

ILYENKOR MÁRCZIUS FELE.

gy versemnek szólt így a czíme,
Sokat nem ért, rossz volt a ríme.
A versre, mondd, emlékszel-e?
Szívembe cseng, mint messze hangzó,
Csilingelő, kedves harangszó,
Ilyenkor márczius fele.

Jól emlékszem, mikor szavaltad,
Tüzes szavad, beszédes ajkad
Színt, illatot öntött bele;
Dicsérted a rímes beszédet,
Szóval, tetszett nagyon tenéked
«Ilyenkor márczius fele.»

A tavaszi nap enyhe fénye
Reményt önt az ember szívébe
S bohó játékot űz vele.
Bizony, bizony, ez régi nóta,
Megújúl már évezrek óta
Ilyenkor márczius fele.

A bérczető még hóbelepte,
Mégis kibú a tarka lepke,
Kicsalja a tavasz szele.
S egy biztató szó, egy tekintet
Rabbá teszi már szíveinket
Ilyenkor márczius fele.

S oszt' hirtelen hidegre fordul,
Eltűn a nap, szél űzi zordúl:
Szeszélyes márczius jele.
Elvész a lepke, tépve, fagyva
S a szív megtör, magára hagyva,
Ilyenkor márczius fele...

Elmult tavasznak fénye, bája,
Szép csendbe', csendbe' hull le rája
A múlás sárga levele.
Szétfoszlott álom, drága emlék,
Melytől megdobbán a szívem még
Ilyenkor márczius fele.

Tavasz van újra, ámde néma
Piros ajkad. Nézd a poéma
Rossz rímekkel most is tele!
Már nem kell vers, sem az írója
S a sorokat hiába rója
Ilyenkor márczius fele.

Költő, vigyázz tavaszkor egyre:
Ne adj napfényre, női kegyre,
Mert könnyen pórul jársz vele!
Alig sűt a nap, búcsút inthet,
S gyorsan fordul a lánytekintet
Ilyenkor márczius fele.

Feleki Sándor.

VÁNDORFELHŐK.

(Versek, írta *Feleki Sándor*. Megjelent Lampel Róbert es. és k. udv. könyvkereskedő kiadásában, *Sávely Dezső* rajzaival. Ára 3 korona.)

Poétáról, valódi poétáról, nem szeretek írni, hanem könyvét kezembe venni, beletemetkezni azokba a szép gondolatokba, megkapó eszmékbe, hallgatni csengő rímeit! Aztán, ha elolvastam már végig, újra elülről kezdeni mindaddig, míg minden sora teljesen enyémmé lesz, míg minden versét könyvbetéve tudom. Hanem ilyen poéta ma kevés akad, de e kevesek közt ott van a Vándorfelhők szerzője: *Feleki Sándor* is.

Mekkora esokor, mily színes, illatos virágok, mennyi érzélem, mennyi dallam, hogy szinte dobzóhatunk a gyönyörben!

Feleki könyvét négy részre osztja, aszerint, amilyen a költeményben uralkodó hang az: „Otthon”, a „Szabadban”, az „Innominata” vagy az „Élet” főcíme alá csoportosítja őket. Az első részben az otthonnak, a szülőknek, a szülőföldnek, a másodikban a természetnek, a harmadikban a meg nem nevezettnek, a negyedikben embertársainak szeretete ihleti meg, csal-

hangot lantján. Helyesebben talán a szeretet könyvének nevezhette volna el a Vándorfelhőket, melynek minden sorából ez az érzélem tükröződik vissza.

Övéinek szeretete tán seholsem nyer szebb kifejezést, mint „Az öreg doktor”-ban; itt egy kötelességét hiven teljesítő ősz doktort ír le, aki önzetlenül teljesíti tisztét a falu betegeinél, s kit a falu népe ép ezért a rajongásig szeret:

Egy téli nap' bús hír jár szerte-széjjel,
Gyorsabban, mint száguld a röpke szél:
Doktor bácsink nem megy beteghez éjjel,
A doktor bácsi többé nincs, nem él!
Amerre jár a hír, sirás kíséri,
Forró könyvtől pirosak a szemek,
S még holtában is mondják egyre néki:
Jó doktor bácsi, isten áldja meg!

Látjuk a fehérhajú, törődött öreg doktort, ki reggeltől estig a betegnél időz, kinek a vén és ifju mind egyformán „gyerek”, kinek családjá az egész falu, s ki csak

FELEKI SÁNDOR.

✻ Szent Mihály-kápolna. ✻

akkor bánatos, ha nagy családjában valaki nagybeteg. Látjuk, hogy gyülekszik köréje a nép, hogy halmozza el megtisztelése minden jelével. S hogy kísérik zokogva utolsó útjára, a temetőbe.

Az egész költemény szinte telítve van a gyermeki szeretettel, anélkül, hogy tolakodóvá lenne, s csak a végén szinte a kegyelet adóját rójjá le abban a négy sorban, melyben a jó öreg doktor bácsit megnevezi:

Az én imám is érette száll sokszor
S szememből érte forró köny pereg,
Szegény atyám, te jó falusi doktor,
Haló porodat isten áldja meg.

Nem mondja meg, de sejtjük, hogy az „Egy sirhalom”-ban szintén az a szeretet csalt hagot szívéből, mely „Az öreg doktort” sugalmazta. Temetik az atyát. A régi kép újra megelevenedik lelke előtt, anyját látja, ahogy a koporsóra borul, s hallja, ahogy a göröngyök a koporsóra hullanak:

S míg a habzó bort ajkam issza,
Mig csendül vig zene, kacaj,
Nem hangzik más lelkembe vissza,
Csak ez a siri tompa zaj,
E bús dübörgést hallom folyton,
Ez kísér éjjel, nappalon,
Ébreszt, ha pirkad az égbolton,
Ez az én altató dalom!

„Az én karácsonyom” bús remniszcenciákat ébreszt benne az eltűnt otthon után:

A kis faluban senkim se maradt,
Csak egy sir ott a néma fűz alatt
— — — — —
— — — — —
Széthullott jó családom siratom
És téged is, te drága sirhalom!

A szeretetnek ugyane hangján szól az édesanyáról (Elbúcsúztam jó anyámtól, Nincs elhagyatva

stb.). Szívesen keresi fel azokat az emlékeket is, miket szívében nagyanyja hagyott, a „Nagyanyám sirja”, „Hogy felednék téged, ne hidd”, „Sirdomb”, „Az én nagyanyám” s mindnyájuk közt talán a legszebb „Egy jó asszonyról” versei mind igaz szeretetének a szülőttei.

Természetes, hogy az az érzelem, mely a szülőfaluban hagyott sirhantokhoz köti, kiterjed szülőföldjére is. Az örök vágy a városi zajból kergeti, hajtja, hogy meglássa azt a vidéket, hol bölesője állt egykoron.

Évről-évre, ha a tájra
Hull az őszi nap sugára,
Lelked nyomja néma bú
Égő vágy, mi benne támad,
Te utánad, te utánad
Rozzant templom, kis falu!

Az örök vágy győzelmeskedik, a poéta felkeresi szülőföldjét.

A kis csizmadár rabságba jut, s emésztő vágy tölti el kis szívet a szülő erdő, az elhagyott fészek, a szabadság után. Évek mulva, mikor kegyes gazdája megajándékozza szabadságával, a kis ezíz vig dalba kezd, s boldogan repül az erdő felé, de haj, a madarak mind olyan idegenek, gunyosan, hidegen csipogják körül, a régi pajtások mind a száraz lomb alatt pihennek már. Visszatér gazdájához, s kéri, engedje tovább is, hogy rabja legyen:

„Ezerszer inkább elzárt rab vagyok,
Mint otthon idegen és elhagyott!”

Eddig „A csiz meséje”.

Sok év után falucskámban valék,
Nádfödte házikónk a régi még.
De hol maradtak ismerőseim?
A faluszéli temetőbe, kinn...

És búsán hagytam el a kis falut,
S eszembe szegény csiz meséje jut.
Oly egyszerű, van aki rajt' nevet,
De elszorítja az én szívemet.

Most veszem észre, hogy mennyi a mondani-valóm, és sajnós, mily kevés a helyem hozzá. Minden újabb lapon újabb és újabb gondolatok, amiket itt föl szeretnék sorolni; sajnós, hogy nem lehet.

A „Szabadban” ciklus 19 költeményből álló himnusz, amelyben a természetet dicsőíti a szerző. A tél, tavasz, nyár és ős dalra hangolják, a virág, a madárdal, a napsugár, a felhők mind, mind kedvesek előtte, mindben megtalálja s mint egy tükör visszaadja a poézist egy-egy versében. Ezt a poézist elemezni, ezt magyarázni nem lehet, el kell olvasni a költeményeket, hogy a szépségöket ne csak megértsük, de érezzük.

A „meg nem nevezett” (innominata) ciklusban a fájó és mégis édes szerelem dalait olvassuk. Félte őrzi szíve mélyén szerelmesének nevét, nem nevezi meg, hogy a világ gonosz nyelve zsákmánykép el ne kapdossa! Milyen más a tuczatpoéták eljárása, dobra ütök, piacra viszik, csengő, de üres rímekkel rakják körül a kedves nevét!

A meg nem nevezettről regél a költőnek a felhő, a napsugár, a pintyőke, a virágok s csak ezekkel

közös a titka, az emberekre, a gonosz emberekre nem bizza.

A kis dal minden szívben megterem,
Ha bekopog a csalfa szerelem!

S hordjuk lelkünk mélyén egy éltén át
A sok, sok édes bús melódiát.
Szívünkbe rejtve, ott zsi bong, re zeg,
S nem tudja soha, senki, senki meg.

Igy a költő, annak szívében zsong a dal, de csak akkor pattan ki belőle, ha már mint a virágot kinyilni készíti egy belső kényszer s akkor is titkolgatja nevét, mikor neki áldozott ifjuságát siratja.

Tavaszt siratnak a virágok,
Én meg elrablott ifjuságot,
S amíg a seb szívében ég,
Mintha kaczagást hallanék.

Tán képzelem? Talán csak álom?
Tán ősz kaczag virághalálom?
Vagy te üzöl gúnyt én velem,
Édes, kegyetlen névtelen!

S amikor Innominatában csalódik, mikor nem találja meg benne azt a leányt, kinek a szíve mit sem kívánt, csak egy kis dalt s egy rózsaszálat, nem fakad ki átkozódásba, megőrzi a kedves régi képét s megsiratja; hol egykor együtt játszottak: a vadont

Virág s madár otthagya régen,
Üres, sivár, mint sirhalom,
A hajdani s örökre eltűnt
Innominatát siratom.

A szívébe fojtott könyv emészti szívét s minden újabb búja, kinja újabb dalt szül.

A poeta lelkét az embertársak búja-baja is megihleti, az „Élet“ ciklusnak legszebb költeményei mégis a „Kórházban“ cím alá gyűjtött 14 költemény, a nyomoruság poézise, az a keves virág, amit a kórterem nyújt, egy csokorba kötve ott ékeskedik könyve legvégén. Itt is a szeretet vezeti tollát, az anya, aki fia betegágyánál vigasztalja gyermekét, s a sok vigasztalástól maga is zokogásra fakad, a kórházban fészkelő fecske, a gyermekéért aggódó anya könyje, a gyógyult beteg s a reménytelen beteg érzelmei, a haldokló körül imádkozó betegek, mind oly hálás tárgyak, melyek méltóbb mesterre alig találhatnának a poeta orvosnál, ki befejezéskép így ír magáról:

A szenvedőnek sárga arca,
Az elhaló halk lehelet,
A vergődőknek lelki harcza
Ugy bántja, nyomja lelkemet,
S éjjel lámpám végsőt ha lobban,
S az alvó földre esőnd terül,
Fájó, kesergő sóhajokban
Szállnak föl lelkem mélyiből.

Mennyit, de mennyit nem mondtam el a könyvről, a Vándorfelhőkről, amit el szerettem volna mondani; mennyi szépségét hallgattam el, azt csak az tudja, aki Feleki könyvét olvasta, vagy olvasni fogja.

A könyvben majd minden lapon művészi rajzok díszítik a költeményeket, nem azért, hogy a költe-

mények értékét emeljék. Sávely Dezső finom kidolgozásu rajzai csak úgy külön is gyönyörködtethetik az embert, ahogy Feleki versei. A költemények és illusztrációk teljesen megfelelnek egymásnak, a képek a szöveget kísérik, és díszítik a kötetet, mely a Korvin testvérek könyvnyomdájában jelent meg rendkívül izléses kiállításban.

Pécsi D. Anzelm.

A SZÉLTOLÓK.

(Hármas jelenet.)

(Vége.)

— Irta: **Joli Coeur.** —

Olivér: Nem tréfálsz?

Attila: Ha mondom!

Olivér: Akkor, Othelló, a menyecske a tied, nem fogok Desdemónához többé közeledni.

Attila (kezet fognak.) Áll az alkú! Emellett maradunk!

Olivér: Hol találjuk őt?

Attila: Oda tekints. (Idára mutat)

Olivér: Minő bájos, minő szép, annak 100.000 forint hozománya legyen; lehetetlen!

Attila: Pedig úgy van!

Olivér (hívvel): Jerünk hozzá!

Attila: Be foglak mutatni, azonban be szeretném várni a mamát!

Olivér: Egy perczig sem tudok várni, égek a vágytól... (félrevonja Attilát): Azután a váltók, — minden perczem drága, igen drága.

Attila: Nem bánom, menjünk! (Kimennek, Olivér visszatartja Attilát.)

Olivér: Megállj! (visszajönnek.) Még két kérdést. Az apa?

Attila: Radnay Ida apja?

Olivér: Igen! Miféle ember? Csak röviden.

Attila: Körülbelül negyvenöt-ötven éves. Jámbor papucshős. Véleménye nincs. Istene a tarokk.

— A tél. —

Olivér: És a mama?

Attila: Bizony, az innen-onnan negyven lesz. De még ugyancsak hiú.

Olivér: Mikor nem hiúk az asszonyok?!

Attila: Különbösen nagyralátó, gögös asszony; híres Nyárády leány, a háznál ő az úr, akarata parancs, szava szentírás.

Olivér: Elég! A mamát meghódítom s ha a mama velem, ki ellenem?! Allons! (Kimennek, Ida előtt hajlongva, Attila bemutatja Olivért. Kis idő múlva belépnek.)

Attila: Oh, bájos nagysám, ugy-e lesz oly kegyes és énekel nekünk még valamit, oly gyönyörű hangja van és oly megigézően kezeli a zongorát.

Ida: De uraim valóban zavarba hoznak, hiszen oly gyöngé hangocskáim van.

Olivér: Minő szerény nagysád!

Attila: Vagy talán országos művésznő!

Ida: Oh! dehogyan!

Olivér: Ugy hát ne kéresse magát és (megigazítja a zongoraszéket) és üljön ide!

Attila: Esdve kérjük!

Ida: No nem bánom, azonban elnéző kritikát kérek uraim.

Attila: Minő szerény!

Olivér: Teljes mértékben kifogja érdemelni a dicséretet.

Ida (zongorához ül és énekel):

Oh be fárasztó, Istenem be fáj,
Minden órában újra által élni
Egy hosszú élet kínjait, gyötrődését
És szabadelést többé nem remélni.

Végigálmadni százszor és megint
Mindent, mi szép és drága volt nekem
S érezni, tudni, hogy örökre elmúlt,
Ifjuság, álmom, ábránd, szerelem.

Élni csupán a múlt emlékének
Oh múlt, egy élet van temetve benned
S vergődve, sirva így sohajtani
Oh szív, beteg szív, miért is kelle lenned!
Mért, mért, miért is kelle lenned!

Olivér } Brávó (tapsolnak). Hogy volt, gyönyörű!
Attila }

Ida: Ez az egész!

Olivér (meghajtja magát): Ha őszinte legyek több ez mint amennyit vártunk volna és...

Attila (közbevág): Barátom (félretolja Olivért) kissé nyersen fejezi ki magát, mint mint az (akadozva) egy ily megrögzött agglégénytől, ki keveset szokott a nők körében forogni, nemis várható másképp. (Félre). Pusztulj innen te számár, mindent elrontottál! Azonban szavai őszinték és azt hiszem, ez a földolog!

Ida: Mondd meg valakinek az igazat és betörök a fejed tartja egy régi magyar közmondás. Ez esetben ne féltse barátját nem esik bántódása.

Olivér: Nagyon kegyes nagysád, pedig megérdemelném a a büntetést.

Ida: Szót sem érdemel uraim!

Attila (félre): Pusztulj, beszélni akarok veled, érdekedben (Idához) Dereskeői Dereskeői Olivér barátom charmant, kedves (félre.) Még mindig itt vagy... (fenn) csókolni való fiú... (félre.) Pusztulj, ha mondom! (fenn.) Néha kissé nyers az igaz, de éppen ezért az egész (Olivér félrehúzódik és a terem másik sarkában leül egy asztalhoz és újságot olvas) vidék kedvence. Valamennyi asszony és leány utána bomlik. És maga, ki annyi időt töltött Pesten nem ismeri?

Ida (csipősen): Ott talán nem bomlanak utána annyira az asszonyok és leányok. Különbösen mi az ön kedves barátja?

Attila (zavarral): A foglalkozása!... A foglalkozása? Az Olivér állandóan a fővárosban lakik. Hungária I. emelet 14 szám. (Sietve.) Ebédelni az Angol Királynéba jár, kávéháza az «Abbázia», végigbálozza a farsangot, színházban, p. hely vagy erkély, pajtás Nikivel, Pepivel, Rellivel, Friczivel és velem. Most a tavaszi versenyeken a turfón találkoztam vele. Képzelve közel háromszázast söpört be a totalisateurnál bámulatos andung, igazi hidegvér, valóságos sportmann (hévvel) race gavallér. Igen örülök, hogy meglátogatott. Különbösen Olivér házasonni készül.

Ida: No lássa, ez már foglalkozás.

Attila: S ha jól sejtem, a kópénak tetszik valaki. Gondolja csak kicsoda?

Ida: Már hogy tudhatnám én azt?!

Attila: Nos hát megsugom: maga!

Ida (csodálkozva.) Én?

Attila: Igen maga!

Ida: Hiszen most látott először!

Attila (szórakozottan): Nem tesz semmit.

Ida (nevet): Hiszen még nem is volt ideje azt magának megmondani!

Attila: Nem tesz semmit! (félre) egy kicsit túl löttem a ezélon. No, igen nem látta, hanem az arcképe után.

Ida (kaczag): Az én arcképem után? Hiszen én már négy éve nem voltam a fényképésznél. Vagy race gavallér barátja a tizenhárom éves, kurtaruhás Radnai Idába lett szerelmes. (Névet.) Gratulálok az izléshez!

Attila (félre): Roszul kezdődik, nem lehet oly könnyen belegratni (fenn) oh hiszen eleget fantáziált ő kegyedről. Kegyed volt neki ez a bizonyos istennő, aki álmaiban megjelenvén elrablá nyugalmát, mely nyugalom...

Ida (hanglejtéssel): Csak akkor fog ismét visszatérni, ha ha majd Radnai Ida hozományából ki lesznek egyenlitve adóságai be lesznek váltva váltói...

Attila: (Beszélni akar).

Ida: Mondja meg széltoló barátjának, ki melleleg ide figyel mint egy róka, hogy Radnai Ida nem lesz a felesége soha, azért ne fecsegléjk kérem idejüket és lassanak más áldozat után. (perdül egyet.) Adió uraim! (kimegy) adió uraim! (el.)

Attila (odakiállt Olivérnek): Hallottad! No bruder!

Olivér: (Tovább olvas.)

Attila: Hallottad? Ugyancsak lepipált!

Olivér: Kérlek szépen, mit érdekel engem az az együgyű liba. Kisebb gondom is nagyobb annál. Majd ha legközelebb találkozom vele a sétányon, ugyancsak értesítésre fogom adni, hogy dereskeői Dereskeői Olivér, kinek utódai majdan kamarások lesznek, nem veszen mindjárt (nyomatékkal) mindenkit feleségül!

Attila: Elővegyem tehát ismét könyvecskémet?

Olivér: Isten ments! (felveszi az újságlapot.) Immár ez az ideálmom (olvas). Milliomos leány. Micsoda báj, milyen kellem, szinte látni vélem...

Attila: Tovább...

Olivér: Férjhez kíván menni régi magyar nemes emberhez, kinek az előkelő világban összekötései vannak.

Attila: A zsák csak megtalálja foltját. Ha az a milliomos leány mást nem kíván jövődöbeli férjétől, (kezet nyújt neki) gratulálok!

Olivér (megöleli): Köszönöm pajtikám! Azért mindig csak a régiak maradunk ám! (kiszaladnak.)

Függöny.

GYERMEKKÉZ.

— Irta: *Bite Pál*. —

lányka felkapaszkodott az anya nyakába, friss kék szeme, hamvasfehér arczeskája ragyogott az örömtől s csepp ajkait csókra sóváran nyújtotta. Pillái le-lecsukódtak s apró vállait körülfojtta fényes szőke haja.

A fiatal asszony nem tudott betelni a nézésével, nagy barna szemében az az enyhe, szelid boldogság csillogott, melynek derűjében minden pillanatban feltámadhat az aggodás, mint a tavaszi kék égen mindig megmarad egy darabka felhő-fosztlány, amit arannyal szeg be a napsugár. Két kezébe szoritotta a kedves, fürtös fejecskét s hirtelen csókot nyomott homlokára, onnan a szemekre, arczra, szájra.

Aztán gyengéd, komolykodó szóval faggatta: Szeretsz?... A lányka mosolygó szép arczát az anyja vállára támasztva, két szóban mondta el kis szíve vallomását:

— Anyuskám, édes!...

A napsugarak szürke sávjai átnyultak hozzájuk a megritkult lombokon, fázós, mégis kedves őszifénybe vonták a gesztenyefa alatt a fiatal asszonyt a lánykával.

Fejük felett vaskos, nehéz röpülésével megrezzentette az ágakat valami beteg sárgarigó; ahol az árnyéka elhúzódott, esendesen szállingózva estek a falevelek. A keskeny kertiutak, az őszi esőben felfrissült gyepek be volt szórva nedves, sárga levelekkel.

A százados vén fák alatt egyre gyűlt az avar, virágszirom, száraz galy, amiket letépett, alászórt a szél. A levegőben még ott maradt valami kedves, édes illat a nyárból.

S az ősz árnyékával lopva húzódott az asszony lelkébe egy eszményi szép arcz, magas halvány homlokkal, — az ura arca...

Ilyen volt, mikor először nézett fel rá büszkén, boldogan, itt a százados fák alatt, s imádságos szerelemmel tapadt a mellére. Hanem milyen hosszú volt a szenvedések kálváriája azóta. A szégyen, a megalázás megvénytették szívét. A boldog, bizalmas napok messze maradtak a múltba... Visszajönnék-e még egyszer? Ez a merész kérdés vibrált a lelkén... A szép, büszke arcra lassan árnyékot borított a bánat... Megrezzent, de a másik pillanatban már merész dacz, büszke akarat villant fel a fényesbarna szemekben. Magas, ősz ember köszöntötte. A hatalmas alak félig görnyedten, bémult bátyjával boton támaszkodott. Hűvös szemrehányás volt tekintetében.

— Apám! — siklott ki a szó az asszony ajkán. Az öreg ember levelet adott át neki.

— Az urad küldi... Kötelességed lett volna, mikor visszajöttél, értésére adni, hogy az én házam sohasem esett annyira közel a börtönhöz, hogy gazemberek leveleit hordják onnan ide. A fiatal asszony könyörögve, megalázkodva nézett fel apjára, némán kérve összezárt ajkaival.

— Ne gyalázd, ne bántsd, az Istenre kérlek, a gyermek előtt...

A reggel pirkadása megvilágította a szőnyeges nagy termet. Mintha a múlt századokból maradt volna vissza a barokkstylü díőfabutorok között, az olajba festett képek társaságában mozdulatlan, sápadt arczával az öreg ember, amint előre hajolt faragott karosszékében.

A fiatal asszony utrakészen volt sötét szövet ruhában.

Szaván átrezgett a panasz, fájdalom, amint visszaszólt az apjának.

— Aki egyszer megbotlott, mindenkinek kötelessége elhagyni a hitvesnek, a gyermeknek is... Kegyetlen morál, amivel utamat állod, ne haragudj rám, hogy szívem ellentmond parancsodnak. Az öreg ember arcát elöntötte a harag, hörögve esett a szó torkán.

— Menj, de ezt a küszöböt még egyszer át nem léped, ha koldulva térsz is vissza kapujához.

— Kítaszítás házadból a nyomorba... Elmegyek örökre, amint parancsod szól. Ne mondd, hogy kényelmes életem volt házadban, oh, nagyon sokat szenvedtem, két év alatt, hogy visszahívtál, azt a kevés szeretetet is megtagadtad, amivel felneveltél. Szenvettem panasz nélkül, pedig fáj, zokogott a lelkem szivtelenségeden, hiszen megmenthetted volna, de hagytad, hogy átesapjon feje felett a piszkos hullám. Nem tudtad felejtteni egy percze se, hogy kedved, akaratod ellenére mentem hozzá... És most parancsolod, hogy én is odaálljak azok mellé, akik sarat dobnak rá, hogy én is megfosszam a bocsánat, a szeretet reményétől... Sokat kívánsz tőlem s nem kérde: mibe kerül az szivemnek... Hogy elköltötte mások pénzét, nem voltam-e bűntársa, hiszen én a kényelemben felnőtt urí nő pazaroltam el ezeket fényes háztartásra, többet, mint a mennyit verejtékes munkával keresni birt, és sohasem kérdeztem, hol vette a pénzt, amit adott. S ha mégis elhagynám, mit mondjak annak az ártatlan gyermeknek, aki mindennap imádságba foglalja az apja nevét, ha kérdezi? Hallgassak, sirjak, gyűlöletre tanítsam, hogy megátkozza az apja nevét... De hisz te mindezekre nem gondoltál. Eltaszithatsz magadtól, világgá űzve, de nem tilthatod meg, hogy reménysugárt vigyek börtönébe, felemeljem szivemre s együtt sirjak vele...

Az öreg ember irgalom nélkül, haraggal nézett a fiatal asszony kitágult könnyes szemeibe. Szive

nem mozdult meg, hideg göggyel, mintha kőből vésték volna. A közönséges csalót látta a lánya urában, nem a szegény elesett embert, akiről az evangélium beszél.

II.

Mikor mennie kellett örökre, a büszke asszonyi szivet egyszerre elfogta a gyengeség, térde megcsuklott, zokogva borult az apai ház küszöbére. Nem látta, amint esendesen hozzá kuszott a gyermek s vékonyka meleg kezével átszorította a karját.

— Szegény anyuskám! mindig bántanak... Menjünk innen, tudod vár apa, ő sohasem szomorít meg...

S az apró gyermekkéz lassan vont a apai ház küszöbén kijebb. Mikor visszanézett a régi kastély oszlopos, szürke homlokzatára, a nyárfasor között vigasztalódva, boldogan lélekzett fel... A szabadság, a küzdelem gondolata feszítette fiatal szivet, új, szent kötelesség érzete a régi ház falain kívül.

Lehajolt a lánykához, odahuzta arcát az ő könnyes, forró arcához.

— Menjünk kicsim!... dolgozni, szeretni.

PETŐFI.

Leszállt az égnek legszebb csillagéke
S testet öltött emberek között...
Magyar hazának lett a büszkesége
S lelke lángba, fénybe öltözött!

Csodás szivárvány, ünnep ült az égre:
Költő lett a legszebb csillaga!
S a nagyvilágnak minden rejtekébe
Szertehangzott búvös, szép dala.

Dalok csodáit napsugárra fűzte,
Szent szavára szívek ezre nyílt;
Szívét, dalát a hon keblére tűzte,
Véle vigadt s mindig véle sirt...

Ha ő dalolt, az volt a menny zenéje;
Énekét a csergedező patak
S a kis madár is boldogan kísérte
S énekével hajnal, üdv fakadt!

Magyar hazára így derült a hajnal,
Hős szavára éj, homály letűnt...
Szabadság üdve kelt az égi dallal
És szabad hont ő adott nekünk!

A hősi vér az ő dalára támadt,
Mely a lánczot végre megtöré...
S hogy dalt adott e szép magyar hazának:
— Visszaszállt a csillagok közé!...

Somlyó Sándor.

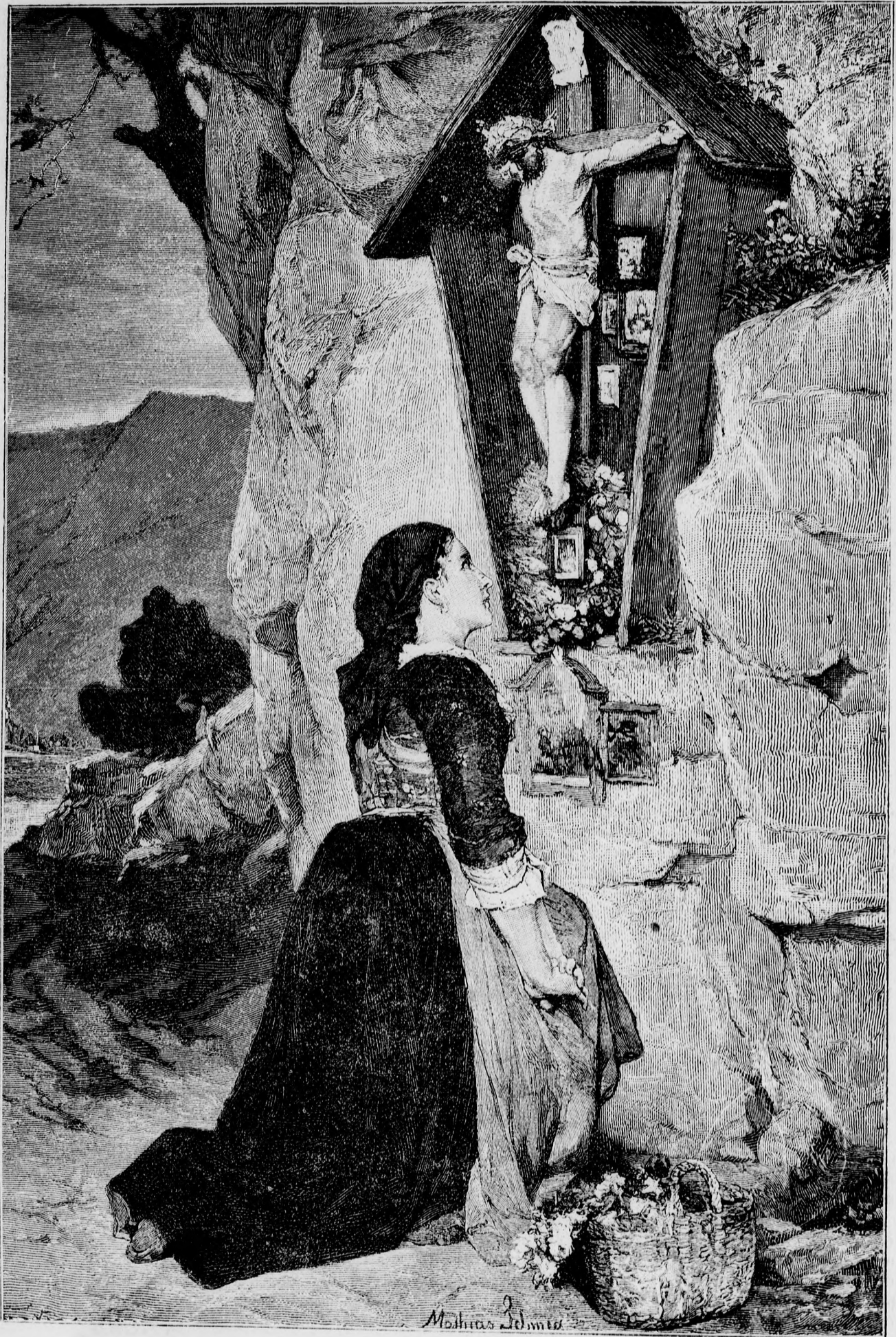
RÖPKE GONDOLATOK.

Két életet élünk. Egyet, a rosszabbat, a valóságban s egyet, a szebbiket, álmainkban.

*

Csak az hal meg igazan, aki nem hagy nemes emlékeket maga után.

Nagyvárady Myra.

— ♦ — A hit vigasza. — ♦ —

— † — Correggio: „Jézus születése“. — † —

— ❖ — M Á R C Z I U S 1 5 . — ❖ —

„Nyugosznak ők a hős fiak...“ mióta!
Elmult a harcz... csönd ül sírjok felett...
A mult időnek mintha nyelve volna:
Róluk regél sok ékes éneket,
Hogy küzdenek jogért, amely tiporva;
Szabadságért, mit esdve kértenek
És mintha nekik már honuk se volna:
A büszke ellen rabként bánt velek!

Szégyen gyalázva ölte bús neműnket,
Keserve nőtt a század évein;
Reménye, kedve hajh! régen lettünk,
Fájdalma oszlott? jött örömrre kín.
Szégyelni kelle, hogy magyar honában
Búját siratni nyelve gyöngé lett:
Nyögött, megrázva lánczát... ám hiában!
A test erőtlén, gyáva és beteg.

Hullt... hullt az ürbe, egy hon nemzetével!
Balvégtének átka fogta már.
Még egy döfés s a semmiségbe vész el,
Hol ráborul a vak homály s, halál!
Hogy gögösen azt vallja minden: itten
Vesztett el egy nép, sírja honja lett,
Mely, míg a Multnak éle dőre hitben:
A szép Jövőnek romját látta meg!

Megborzadott s e látomás megedzé:
Mi ósdi rajta, bátran eldobá.
Még rablánczát is játszva tépte ketté,
Mit elviselni tűrő volt soká!
Mi tette ezt s mely isteni erőnek
Hatalma szülte hőssé nemzetem,
Hogy míg utolsó volt imént, im ő lett
Elsők között a legdicőbb helyen!

Az eszme Ige lön a nagy világon:
Az ember ember, s nem rab, szolga hát!
Ki durva lánczot kényszerítve rá von:
Nem azt gyalázza, csak saját magát.
Legyen szabad! mert annak lett születve
E röpke élet tarka színterén.
Legyen szabad! s mint hozza búja-kedve:
Sírjon, vigadjon ifju és a vén!

Szabadság, égi túlvilági Szellem!
Te oszlatád el azt a vak homályt:
Lángsugaraddal harczolál az ellen,
Hajnal derült, hol elvonulsz tovább
S kik mégis balgamódra tévelyegve
Nem láthatának törpe gög miatt:
Szent reggelednek lelkesülve serge
Zászlód irányzá rájuk, hogy virradt.

Áldott legyen hát ennyi kincs, ajándék,
S ki mind megadtad: hősök ünnepe!
Oh nézd: szívünkben hála szülte láng ég
És honszerelmünk éled ott vele.
Éleszd e lángot hősid szellemével,
Hogy lássa minden: él e hon s e nép,
S hogy mullja már egy ezredévvel ér fel:
Örökre áldja honja Istenét!!

S az eszme Ige lön e nagy világon:
Az Észet bilincsbe verni nem lehet!
Porból kikél és szállva lenge szárnyon:
Felhők felett eléri az eget,
S napként ragyogva néz a földre vissza,
Hol elmuló kincs fénye öl, vakít,
S ki ezt a fényt még mint a léget iszsza:
Kaczagja azt, mely ügyis dőre Hit!

Halljátok ezt, ti szellem óriási!
S látjátok őt, a kérkedő hiút:
Mily gögösen tud dúsz bíborba járni...
Elég tirátok, hogyha bármi jut!
És kelle nektek annyi érdemtelent
Szent félelemmel esdve kérni még,
Hogy kelve gögre, bős haragja rettent,
Igy lágyítsátok földi por szívét?!

Nem, nem!... Születni kellett újra kornak,
Amely kiöntse gyászos fellegét.
S midőn a villám, dörgés egybeolvad,
Seperje el, mi régi és setét,
Hogy élet, áldás ékesen karöltve
A rom helyére dúsan nőjjenek,
S az égi Béke szálljon most a földre
S ezt lássa minden, vallja, értse meg!

Igy lett a szent harcz, bosszus Ég viharja:
Egész világot megremegteté
És mintha szünni még utóbb akarna:
Halál előzte meg s az állt mögé.
Iszonylató harcz zúg a rémes éjben,
Sok küzdő honfit véghalálba von,
Kik azt kiáltják: Halni hát, csak éljen
A szent szabadság s élj te drága Hon!

... Oh hőseim, nem haltatok ti meg... nem!
Ti élni fogtok, míg magyar leszen,
Mert alkotástok oly nagy, véghetellen,
Mely megmarad sok ezredéveken
S mert sírotokról, bár letépi végre
A zord enyészet zöld babértokat:
Mi díszesebbet még rakunk helyébe,
S a szép Jövőnél is lesz áldozat.

Igen, megzengi azt a fényes ünnep,
Mely itt van újra... hányadikszor itt!
Ujult örömbé vonva érzetiinket
Keserveinkre balzsamot borít.
Szabadság napja! lelkeinket töltsd be
Hő sugáriddal tiszta édesen,
Mert égi béke költözött e földre
És boldog élet, míg mienk leszen!

A tanár egy napon különös örömet akart szerezni a leánynak. Mikor a rendes időben belépett, egy, előtte ismeretlen műszert látott az asztalon, az öreg ur pedig szinte izgatottan üdvözölte. Az a műszer pedig göreső, nagyító üveg volt. Egy lépéssel előbbre akarta vezetni az okos, tudnivágyó leányt, ki előtt már a természetnek nem egy titkát leleplezte, most a láthatatlant, amiről sejtelve sem volt, láthatóvá akarja varázsolni, hadd bámulja, hadd csodálja, hadd töltsse meg lelkét az alkotás és teremtés iránti csodálat, mely szép a legparányibb részleteiben is.

Ott ült az öreg ur az asztalnál ünnepélyes arccal, könyvektől, írományoktól, szárított növényektől, csontvázaktól és szeszbe eltett állatoktól körveszve, de ő maga friss és élénk, mint egy ifju; az asztal tulsó oldalán ült az öreg gyógyszerész, ki már régen a tanár laktársa és vezetője volt, sohasem tudott zöld ágra vergődni az üzleti élet terén s mikor már mindenből kifogyott, a sors — miután mindentől megfosztotta — összehozta őt a tanárral, ki szintén legdrágább kincsét — szemefényét elvesztette — ismerte a gyógyszerészt s megfogadta ápolónak; a szegény ember halás szívvvel fogadta el az ajánlatot s lelkiismeretesen teljesítette kötelességét. Sokat szenvedett fogfájásban s arczának hol az egyik, hol a másik fele rendszeren meg volt dagadva, most is be volt kötve flanel-ruhával a meleg idő daczára.

Az óra megkezdődött; Rézi el volt ragadva ama csodák által, melyeket a göresővön át észlelhetett; nem is képzelte magának, hogy a természet oly nagyszerűn szép, s olyan csodálatosan működik, mindezen bámulatos dolgok emberfeletti régiókba, az istenség közelébe emelték. De mindez annyira hatott a szegény Rézire, egész lényét megrázkódtatta, hogy végre kezével eltakarta szemét s remegő hangon kiáltott:

— Oh, milyen szép, milyen szép minden, amit a természet alkot!

Mennyire örvendett az öreg az elismerés ezen komoly, őszinte jelének! Megragadta a leány kezét s melegen megszorította — egészen föllekesült — azt hitte, hogy ez az értelmes tanítvány már képes mindent fölfogni, megérteni; most látta a tárgyakat és idomaikat, de fogalma sincs összeköttetésük titkáról. Meg akarta neki mutatni a természet szépségét nemesak parányaiban, de nagy tömegeiben is.

A tájon kezdte, az össze van állítva levélből és kőből, világosságából és színekből, sárból és aranyos napfényből, szemei elé festette a hegységet, hol a mennydörgés tartózkodik és a növény- és állat alakjai, formái — mert távol esnek az embertől — nagyobbak és tökéletesebbek; az erő iskolája az, a síkság lakói számára; aztán leszállt a völgyekbe, melyek fölött olyan sötétkék az ég, dús földjükhöz olyan pompásan illik az ezüstként csillogó folyam, s a távolban a láthatár violaszínű öve számtalan kis világra osztja a nagy világot, mindezt a délnek lángoló fényében varázsolta lelki szemei elé, midőn az élet bágyadtan pihen; aztán rávonta az éjnek sötét fátyolát, minden hallgat és nyugszik, csak a fájdalom van ébren, magányos ágyán, és a hold még a hallottakat is meglátogatja s nem hagyja őket békével pihenni! Most a háborgó tenger partjára vezeti a remegő leányt, hol a sziklák hangokat adnak a viharban és ősi

dalnokok szellemei járnak, hol a vizek birodalma kezdődik és a vizitündérek szerelme a halászokat veszélyezteti. Büszkén repül egy hajó a hullámokon ringatózva, melyeknek színe alatt, a tenger fenekére sülyedt város rejlik, hol a delfin a matrózok dalait hallgatja, kik életüket, szerelmüket, boldogságukat és fájdalmukat a tengerre bizzák. Sirályok rikácsolva ringanak a magasban s nemsokára egy másik elem rárohan a tengerre, lenyomja meg fölkapja, fehér habbá korbácsolja hullámaikat s boszorkánytáncot jár a tenger végtelen pusztaságán...

A föllekesült tanító most merész ugrással terem — a tomboló tengerpartról elfordulva — egy dúsan termő vidék virányain, hol csendes elszigeteltségben szőlőindával díszített kis ház áll, tornáczon fecskék fészkelnek s bizalmasan csicseregnek és a kerten keresztül csörgedező patakon piros hajóraj úszik gyermekkez által kormányozva. Most meg átszállt a szellem szárnyain az új világba, hol a füvek összecsapnak a vándor feje fölött s a szép fejedelmi oroszán nyugszik, hol nagy vakitón ragyogó színű virágkelyhekben kolibrik ringanak és paradicsommadarak pálmák közt röpködnek; hol a nap nagy hősege a port aranyará s üti, s óriási hegy hófödte esucsát bántatlanul az izzó nap felé nyújtja. Aztán levezette őt az aknába, hol a drágakövek kék, zöld és piros színben ragyognak, hol a szürke törpe manók nehéz koronával fejükön és gyémánttal himzett palástban járnak-kelnek s egyetlen karbunkulus bűvösen megvilágítja a mélységet, örökké tartó ünnepies élet a holtak szomszédságában!

Rézi eddig csendes érdeklődéssel hallgatta. De midőn az öreg ember az állatvilágról beszélni kezdett és a legparányibb bogárkától kezdve a büszke szarvasig, a vizilótól kezdve a varangybékáig formáik szép arányait tárgyalta, midőn aztán áttért az emberre és lángoló szavakkal beszélt szelleméről, szívééről, a szerelem édes bűvös varázsáról, a családi élet örömeiről, akkor a szegény leány tovább nem birt uralkodni benső fájdalmain és hangos sirásra fakadva, lehajtotta fejét az asztalra.

Az öreg gyógyszerész valamit dörmögött a mostani fiatalok gyöngye idegzetéről, de a tanár, ki maga is meg volt indulva, nagyon természetesnek találta ezen kifakadást. Gyöngéden czirógatta Rézi selyemhaját, veregette orcáját, könnyeit letörülte s egy mondta:

— Te nagyon jólelkű, fogékony értelmű derék leány vagy! Az ég meg is fog jutalmazni jószágodért!

Ezalatt beesteledett és Rézinek búcsúznia kellett. Gyorsan letörülte könnyeit, s az üres kosárka után nyult, melynek fenekéről a gyógyszerész nagy örömmel egy palaczkot emelkedni látott. Alig várta, hogy Rézi jó éjt mondjon, egyre kandikált a boros üvegre s vagy huszszor kívánt „Jó éjszakát és kellemes álmokat a kedves kisasszonynak!” Az öreg vak tanár bácsinak ellenben úgy látszék ma nehezebé esett a búcsú.

A lefolyt órának benyomása, vagy valami rejtelmes sejtelen volt-e, ami indította, hogy újra meg újra visszahívja a búcsúzó leányt, hogy még egyszer megszorítsa kezét, még valamit mondjon neki, amit előbb elfelejtett, s ujat, szépet ígért a jövő órára, s végre felkelt s egy kis szekrényhez ment, kihuzta egyik fiókját s kivett belőle gyönyörű szép aranygyűrűt, melybe ritka szépségű topázkő volt foglalva.

JÓKAI MÓR ÖTVEN ÉV ELŐTT.

— Fogadd el, Rézikém — mondta — s oda-nyújtotta neki a gyűrűt, őrizd, mint a mai órának emlékét, a követ magam hoztam ama bányák egyi-kéből, melyekről előbb beszéltem neked. Ha egykor nagyon boldog lész s lelkedet édes öröm eltölti, akkor tekints ezen kőre és gondolj az öreg vak emberre; gondolj, hogy fényvesztett szememből sok könnyet hullattam, melyek úgy csillogtak, mint ez a kő. De ha szenvedsz, ha a sors csapásai suj-tanak, akkor vidítson föl, vigasztaljon ezen kő ragyo-gása, amely egy csöpp igazi jó borhoz hasonlít s gondold, hogy főnkölt, tiszta értelmes lelkü ember beletalálja magát az élet minden viszonyaiba. Isten veled, édes gyermekem, jöjj el holnap minél előbb, tudod, mennyire várlak.

Némán, mély tisztelettel csókolta meg Rézi az öreg tudós kezét és elhagyta a szobát. De a szegény Rézi ma nem nézett körül derült tekintettel, mint máskor, lecsüggesztett fővel haladt a szokott uton hazafelé, szive megszorult, úgy érezte magát, mint ama borzasztó estén a sötét, hideg kamrában. Most ismét föléledt régi szerelmének emlékezete, megint egyedül találta magát a tökéletes nagy mindenség-ben, a sok szépnek közepette egy rút, kigúnyolt teremtés! A tudós még a varanybékát is szépnek mondta! — kiáltott egy csipős, maró hang bense-jében, „minden bir a maga szépségével” — szólt — vajjon mit mondana a bölcs tudós, ha az ő elcsufított, eltorzított arczát láthatná. Azon az uton, melyen ment, sok mindenféle rovar futkosott, mászott, a rétek fölött pillangók lebegtek, meg zöld, csillogó legyek, a földön tücskök czirpeltek, az est gyönyörű volt s az állatkák örültek neki.

(Folytatása következik.)

Tülkapás és túlbuzgóság.

(Szentföldi utirajz.)

— Irta: **Vértesi Károly.** —

Rajongók. — A görögök botránysos szenttűze. — A gyorsaság nem boszorkányság. — Jézus tana gyarló ember kezében. — Egy túlbuzgó katolikus. — Tévtanok keletkezése.

Asok zarándok közül, akik Jeruzsálemet és a szentsírt meglátogatják, akad rajongó, esztelen, buzgólkodó akárhány. A végletek érintkeznek.

Fanatikus görög papok, hatást hajhászva, ma-gukra kereszteket hányva, rejtett utógondolattal le-mennek a szentsírba nagyszombaton, hogy ott, esoda-tevően, égi szenttűzet gerjessenek. A görög pátriárká-nak nagy sora van ebben.

Ők, kik magukat előzetesen minden gyűnyag-tól megmotozni engedik, kis vártatva, a szentsír kápol-nájának mindakét kerek nyílásán csak úgy hányják az égi szenttűzet, melyet azután a tolongók, gyertyáról-gyertyára gyujtva, az egész környékre, de Konstanti-nápolyig is elvisznek.

Hallom, hogy egy ilyen nagyszombati égi szent-tűzről meggyujtott lámpa ég Szent-Péterváron állan-dóan. Nincsen olyan gyorsan terjedő futótűz, mint ez a szenttűz.

A mint nekem az égi szenttűz gerjesztését és az égi szenttűzért való versenyfutást szemtanuk, tehát anélkül, hogy erre a legkisebb czáfolatesót meg-eredni láttam volna, elbeszéltek, a szavahihető forrás-ból vett értesülésem szerint, hogy néven nevezem a dolgot, botránysos család az a szent dolgokkal, eléggé nem kárhóztatható tény, melyen a pogányok is meg-

botránkoznak. Én sem fojthatom magamba, hanem egyetemesítem magamat másokkal, akik az ugynevezett szenttűzet a nyilvános szellőztetés tárgyává teszik. Egy lélekzetben én is elmondok néhány paskoló szót, a jól értesültség hangján. Nem is lesz az időszerűtlen, a haladás századának az alkonyán. Hanggal nyo-mom meg azt, amire sok szidás fér. Nagy hibára könnyen kész a gáncs.

A rajongók okoskodása abban csúcsosodik ki, hogy az üdvözül, aki a szenttűzből kap. Tehát a szenttűz a lelkükben is kiárad. Nyakra-főre erőlködik mindenki, figyelve, izgatottan, szemmel keresve, hogy hozzáférjen, ha hosszú küzdelemmel is adózik a helyéért.

A zarándokok óriási tömegében bottal, fegyverrel, élet-halál-harcz között csinálnak rendet ilyenkor őrtálló szerepeikben a török katonák a feszengő és furakodó, összegabajodott silány tömegben; két zsarátnok egyesül.

Az üdvriadás felhangoztával ugyanis, mintha lelkük meg-szilajulna, minden szorokodót az a vágy tép, hogy első akar lenni, vagy legalább is a szenttűzhöz férni, hogy egyszeribe arczát, ha nő: kebelhalmát is befüstölje a meggyujtott gyertyája láng-jával. Ugylátszik, sokról tartják jónak ezt. Sőt abban a hitben is áltatják magukat, arról is szól a hír, hogy a szenttűz égetése nem ártalmas.

A legdrágább kendőkkel oltják ki azután a gyertyák lángját, hogy a szent hamvat felfogják, ne essék abból földre semmi sem. A nagyok példája ragadós a kicsinyek között.

A rotunda homorulatának szakadásig megtelt, illatos erkélyéről érdekes háremhölgyek, különböző nemzetiségek összeválogatott leányai kíváncsian figyelnek le, maguk is szo-rongva nézik, szemesövezik a templom lökdöső sokadalmát, az ordító, ujjongó, tolongó, tűzleső tarka tömeget.

Jó szerencse, ha a lármás tolongásnak, hajszának nincsen áldozata hittársakban, emberéletben. A kidobott hír szerint 1834-ben százak és százak haltak meg a zürös és nagy tolongásban.

Az európai izlésnek nem felel meg ez a látványosság, nézés, sehogysem.

Mifelénk, a görög nem egyesült vallásbeli atyánkfiai, nem helyeselnék ezt az eljárást, nehezen mennének bele a beszajkózott mondásokkal, hü-hóval rögtönzött kókusz-pókusz szenttűzbe, lélekrontó játékba, melyet egy idegen nemzetbeli pátriárka jellembeli fogatkozással, világsalásig menő képmutatással rögtönöz önző ezélok szolgálásából. Móját ne tudakolja senki. Célját éri a hírverés, sűrűn koppan a tányérba. Számítva arra, hogy a titokzatos hatással bir a megtévelyített emberre, csálnak erősen. No, kábulatba is ejtik a közérzületet, de csak maguk közt. Lázba ejtve egymást, meghamisítják a közéletet, de csak maguk közt.

A görög főpapnak is bátran elmondhatjuk azt, mit Apelles a csizmadijának: ne sutor ultra crepidam, sőt többet. Mérget kever és erkölcsöt prédikál. Legjobban meg fogná azonban azt érteni, hogy a gyorsaság még nem boszorkányság.

A helyzet a satyra-írók kihívja.

Oda bővitem a gondolatomat: Jézus egyszerű és mégis magasatosan szép tana, a tökéletes munka, ime, mivé válik a gyarló ember kezében, még ezen az áhitatos földön is. „Az Urnak háza imaház és ők latrok barlangjává tették.“ Mégis a legmagasabban azok járnak emelt fővel, akik ahelyett, hogy teremnek a hitvirágot, lenyűgözik a lelket, melyet Jézus felszabadított. Magukra vessenek, ha alacsonyra kerülnek. Méltó juh minden

nyájban. Terjed a korrupció, hasonlatosan, mint az olajfolt a papíron.

Mikor lesz egy akol, egy pásztor?

Addig nem, míg az érdekszférákban, a tiszta és piszkos uton szerzett pénznek becse egy. Meg vagyok győződve, hogy ezt az evangéliumi időt a jeruzsálemi görög pópák nem váltják be. Az ég távlatán remegő Sirius messze van a földtől, de az az idő még messzebb.

A népek sorsát intéző hatalmasok a közvélemény feljajdulása folytatták levették e dologban a görög pátriárkáról a támogató kezöket s be akarták állítani ezt a vallási szemfényvesztést, toltak is kérdést homloktérbe, de a mikor a pátriárka hivatalos tulkapásában erős megróvást kapott, támadt a fanatizált nép sűrű soraiban — lelkük rajta — olyan forrongás, hogy tehetetlenek lettek a pátriárkával szemben és lemondtak a pátriárka nimbuszát megtépző szerepeikről, visszatarták dolgozó, célt ismerő kezüket. A kivágott ütőkártyát visszaemelték, de azért a közvélemény tartja ítéletét továbbra is, a szenttűz állandó szálka maradt a többi keresztény felekezetek szemében.

A fényt, melyet a görögök istenházában látunk, árnyék kíséri addig, míg a pátriárka ezt a jellembeli mocskot viseli.

* * *

☞ A „Talpra magyar“ első példányait kiosztják. ☞

KOSSUTH LAJOS UTOLSÓ ARCZKÉPE.

Egy tulbuzgó katolikus, megyebelim, tulvilágra irányított lelkesedéssel, vállán hozott a szenttűz templomába egy nehéz fakeresztet. A nap sugárözönt lövelt reá egész uton, de elhozta. A vallásosságot sem kell a hátgörbülésig vinni. Nem tanít senki ilyenre. Ő maga így véste a kemény fába ezt az emléket: Istennek dicsőítésére, Jézus szíve tiszteletére hozta ezen keresztet Magyarországból bajai lakos Mérő József, 63 éves zárándok, 1868.

* * *

Ember ember hátán tolong.

A zárándokok tömegében akad templomjáró, életcélt tévesztett, szemeféherét forgató álszent. Némely ember az Istent is megesehá. És ha kérdés: mire való ez a szemfényvesztés, szemforgató álság: maga sem tudná annak okát adni, így szokta, így lett oktatta, nevelve, de nem a Jézus tanítása szellemében. Belát az Isten a szív redőibe.

* * *

Lépten-nyomon találkozunk Jeruzsálemben a vallási érzélgőséggel, tulhajtott buzgósággal, mely mindig alkalmas talaj volt tévtanok keletkezésére. Omne nimium vertitur in vitium. Ez a latin mondás igaz marad magyarul is.

Az Isten munkájába belekontárkodtak a lelkük egyensúlyát veszített emberek. Tévtanok, tákolmányok, lélektani furcsaságok, gomba növekvéséhez hasonlóan keletkeztek, világgá kürtölve. Kiáltón különböztek Jézus tanításától. Érdekkörülmények mélyíték az ejtett esorbát. Nem is keztyüs kézzel fogták meg a tollat, a kik betürágáshoz ragaszkodva irtak mellette, ellene.

Mások, az elméjük izgatottságában, epébe is mártották a tollat, a melylyel agyon-típró gunynyal irtak. Az elmének a megzavarodása: az erkölcsök megbomlása.

Ezekről az éles ellentétekről szót ejteni nem tartozik az utirajzok keretébe. Nagy általánosságban mozogva, a betolakodó új eszmék lélektani utvesztőjébe sem akarok belehatolni. Nem tartozik reám. Általánosítani annál kevésbé akarok.

Rágódott a kétely minden időben. Minden kor szült széllegette nádként ingókat. Szembe szöktek a kiélesedő ellentétek, előtérbe léptek a lelkeket felforgató kérdések. A szentháromság egyjöttájáért homouzion et homoiuzion egyházpörben, mondjuk inkább vallásháborukban mennyi, de mennyi vér folyik. A politikába belejárt az új vallás, a vallásba belejárt az új politika. A szentháborunak végét nehéz volt elvárni.

Megzavart elméknek mindig megvolt a maguk játéka és háboruja.

Az eltévelyedések önmaguktól enyésznek el, mint a véges ember léte. Emberi volt a tan, kimult, mint az ember. Sok reform, kérszéletű theoria, koresszülött esett át a nagylékű rostán.

Nagy lélekbúvárok, híres tudósok, éleseszűséggel mélyebben szántó agyak elmélete megbukott, a világegyetem állásának és forgásának a több évezredes tana is teljesen elszűrkült, de habár azóta már sok esztendő fordult le a mult sorába, a Jézus tanítása, műveltségében raffinált korunkban is megmaradt. Késő századokról az idők végeiglen marad fenn a hit, az Istenemberről, mert nem emberi, isteni volt az a mű, amelyet alkotott.

ÁRMÁNYOK HŐSE.

(Regény, egy kötetben.)

Irta: *Inokai Pál.*

(11)

XIV. Szeréna utja.

Hegy óra mulva az ügyvédhez mentek bérkoesin. Meg volt lepve Kondori ur.

Meghallgatta pénzbeli kívánatukat és terveiket.

— Ez mind szép és jó volna, de huszezer frt készpénzzel nem rendelkezhetem — felelt komolyan.

— Nekünk pedig ennyi és pedig még ma kell! Tudja ügyvéd ur, ön lenne az oka, ha ezuttal akadályt vetne a mi megalapítandó családi boldogságunknak.

— De mit tegyek? Ily hirtelen nem teremthetek pénzt.

— Adjon sajátjából kedves Kondori! — esdett Szeréna, — ott van öröklött házam; tegyen vele, amit akar, de nekünk pénz kell.

— Ha grófnő átadja házát nekem, úgy jól van. Megesináljuk a kellő iratokat és adok huszezeret. De akkor nem lesz ház többé!

— Ott lesz százezer forintom — felelte Szeréna.

— Igaz, de csak a grófnő harmincz éves korában lehet azzal rendelkeznie.

— Eh mit? Ha a nőnek férje van, akkor pénzét ki kell adni! — hetykélkedett Bernardó.

— Ha a grófkisasszony egy hazánkbeli ismert főúr neje volna, én is kiadnám a pénzét mind — mondta komolyan az ügyvéd.

— Ön engem sérteget? — kiáltott Fernandó, — idehozzam nemesi czimeremet, nemesi levelemet? Elmondjam, hogy tulajdonképpen született báró Ewigstein Henrik vagyok s czirkuszomat csak szükségből tartottam.

— Uram, én nem kérek számon semmit öntől, de ha most kiveszi a grófnő a húszezer forintot, házáat elveszti, mert eladom, miután ezt a pénzt újra a takarékpénztárba kell tennem.

— Adja el Kondori, — szólt szomorun Szeréna, — de férjemen kötelességem segíteni.

Igy hát a megnyert pénzzel és Szerénával utra-indult Bernardó, ezentul báró Ewigstein ur, hogy kis leányukat a d... i zárdában meglássák s talán ki is hozzák.

XV. A zárdában.

Egész uton úgy viselkedett a báró ur Szeréna irányában, mint egy teljes műveltségű, szerető férjhez illik.

Szeréna elcsodálkozott és magának boldog napokat ígért.

A zárdába bejutva, nagyon elszomorodtak, mert a kis leány himlőben feküdt és kihozni nem lehetett.

Mig Szeréna kis leányánál volt, ezalatt külön audienciát kért báró Ewigstein a zárdafőnöknőtől.

Ezt meg is nyerte, mint Szerénának állítólagos férje, a kis Nelka papája.

A kis leányt mindenki nagyon szerette a zárdában. Ő volt itt a legkisebb és legédesebben esevő baba.

— Nagyságos asszonyom, — kezdte a báró ur mély bánat hangján, — méltóztassék figyelembevenni kérésemet.

— Szívesen, csak beszéljen báró ur!

— A látszat sokszor csal — folytatá kenetteljesen a férfi, — így önök most azt hiszik Szeréna urhölgy előadására, hogy én az ő férje vagyok!

— Talán nem? — kérde az apáczfőnöknő megütközve.

— Én fivére vagyok.

— Fivére?

— És ő nem is Tarody grófhölgy, hanem mint nővérem született Ewigstein báróhölgy.

— Ah! De hát mirevaló volt egyebet állítani?

— Mert szegény hugom örült pár év óta, de nem bánt senkit. Volt egy igen szeretett barátnője pár év előtt, ezt nevezték Tarody Szerénának. Ez a grófhölgy elszökött egy komédiással a szüleitől, kiket sirba vitt a bánat. Az én nővérem, kinek neve voltaképen Ewigstein Leona, annyira szívére vette szeretett barátnője sorsát, hogy miatta megőrült!... Azóta

ő magát hiszi Tarody grófnőnek, engem fivérét pedig a komédiásnak képzeli, ki azt a grófkisasszonyt elszöktette!...

— Boldogságos szűz! Lehetséges-e ez?

— Így van, nagyságos főnöknő, de nem lehet nővéremmel ellenkezni. Ő különben özvegy; mikor kis leánya született, akkor lepte meg elmezavara. Valahányszor meglátogatom, folyton annak a bizonyos czirkusz-komédiásnak hisz engem. Tervei vannak, mintha Tarody Szeréna volna... Majd sokat fog itt mesélni, mert nagyságos asszonyom, itt fogom most hagyni boldogtalan hugomat. Gyermeke ugyanis beteg, ez most elfoglalja. Fizetek előre önöknek kétezer forintot, de mig ide nem jövök, ki ne bocsássák s bárki jönne rajtam kívül, ne engedjék távozni. Én nem is bucsuzom el tőle, majd nagyságod szépen értésére kegyeskedik adni, hogy férje, tudniillik én elutazott, mig ő beteg kis leánya mellett marad. Vagyon ügyeim rendezése nem engedi hamar visszatérésemet, de nem is akarok, hadd gyógyuljon nővérem e csendben, szent nyugalomban néhány hóig. Gyermekeiben némi öröme lesz majd. Ő várni fogja azt a bizonyos komédiást, siratja is talán, de ez csupán rögeszméje és majd kigyógyul belőle.

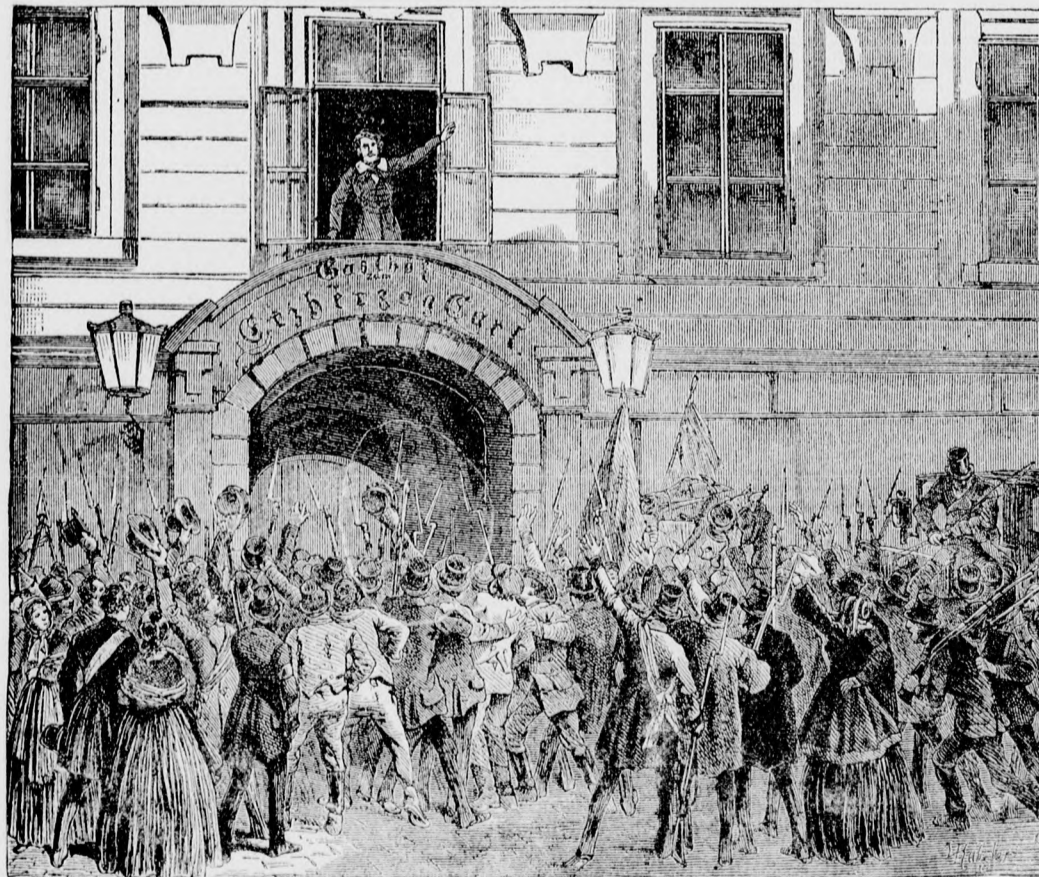
(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Szabadság, egyenlőség, testvériség, ez az a három világ-felforgató jelszó, mely trónt döntött már meg, vérpadra vitt már királyt, s mely szabaddá tette a népeket, mely keresztséget, vérkeresztséget kíván a népektől, hogy azután üdvözülhessenek.

E száz és egynehány esztendeje született meg, hogy aztán a koronás fők «szent szövetsége» elfojtsa a csecsemőt. Leigázták

— Kossuth Lajos Bécsben a néphez szól. —

a sajtót, a gondolatoknak szárnyát szegték, bilincset raktak a szellemi termékekre a cenzurában.

De a leigázott óriás, a bilincsbe vert oroszlan erejének tudatára ébredt azon a tavaszon, mely lázba borította egész Európát. Nyugatról, Franciaország felől indultak meg azok a hullámok 1848-ban, melyek az összes európai népeket lázba ejtették. A régi önkényuralom szíette épülete az első viharra porba omlottak, a népek gondolkozni kezdtek, s akarataikat érvényesíteni akarták, ott, ahol egyébként nem sikerült, vér árán is. Egész Európa lángban állott már, csak mi magyarok, mi aludtunk, mi voltunk mély, lethargikus álomba merülve, mintha soha, de soha felébredni nem akartunk volna.

Ebben az éjszakában egyszerre három ikercsillag tünt fel egünkre: Petőfi Sándor, Vasváry Pál és Jókai Mór, s e három hazafi felrázta a nemzetet halálos álmából. A karok és rendek Pozsonyban tanácskoztak, mikor itt Pesten megindult az a nagy küzdelem, mely megteremtette alkotmányunkat, szabadságunkat. Ez a küzdelem annál dicsőbb volt, mert a lelkesedés vívta ki, mert nem kívánt vért. A Pilvax-kávéház zöld asztalán, majd Landerer és Heckenast nyomdájára előtt vagy a Múzeum-kertben ahogy elhangzott a „Talpra magyar“, ez a veséig-velőkig ható ébresztő dal, ez és ezer szívben visszhangot keltett. A pesti tizenkét pont, amit az ifjuság a pozsonyi országgyűlés elé volt terjesztendő, legelső virágát nem a törvény keretén belül teremtette. Az ifjuság maga ment Landerer és Heckenast nyomdájába, maga szedte ki, maga nyomatta le kézisaajtóján a cenzura alól kivont „Talpra magyart“, a szabad sajtó első termékét, az első fecskét, mely a beköszöntő tavaszt hirdetni volt hivatva: a sajtószabadságot.

Megtörött a bilincs, mely a gondolatokat nyűgözte, a béklyók elpusztultak, mely a sajtót megbénította, a poliúikai foglyok kiszabadítására fegyvertelen tömeg megy át Budára, s a megsabadított Tancsicsot diadalmenetben vállakon hozzák át! Ilyen győzelem, ilyen siker szinte mámorosokká tette az embereket. Egy szempillantás alatt a hármasszínű kokárdák lepik el a boldogságtól feszült melleket. A házakat lobogó-dísz lepi el, a néptódul a színházba, nem hogy a színjátékot végignézze, hanem hogy tomboló lelkesedésének utat keressen. Tancsicsot akarja látni, hallani mindenki. Jókai csak nagy nehezen tudta lecsendesíteni a követelődző népet, hogy a keresett otthon van családja körében.

Ez volt márczius 15-ike!

Hát a sötétség, hát az árnyék egészen eltűnt, hát a cselészövés, az ármány egészen visszavonult odujába?

Vissza, megfélemlítette az az óriási szörnyeteg a nép; nem mert utjába lépni, hagyta, hadd forrjon, hadd tomboljon a lelkesültség, a mámor, ő leste az alkalmas pillanatot, amikor a gyantlan népre rávetheti magát. Nyíltan? Nem, titokban. Sorsunknak évszázadok óta osztályosait a körülövedző nemzetiségeket bujtogatta ellenünk az a gyülekezet, mely bevallottan soha, de tényleg létezett, a kamarilla, amelynek talán épen márczius 15-ike adott életet, mint ahogy a fény szüli az árnyékot. Amit egy kézzel nyújtott nekünk a hatalom, mert nyújtania kellett, azt a másik kezével visszavette, s míg egy kezével cirógatta arcunkat, másik kezével ostort fogott reánk, törvényeinket szentesítette, hogy azokat semmieseknek nyilvánítsa, alkotmányt adott, hogy azt megsemmisítse, s belekergebben bennünket abba a szent háborúba, melynek párját nem látta még a történelem, leigázott bennünket, mikor az éjszakai rém hadait hozta dicsőséges seregünkre, de nem tört meg! Az a mag, amit márczius 15-ikén az ifjuság elvetett, meghozta, ha későbbi időben bár, a gyümölcsöt: az egyenlőséget, testvériséget, a szabadságot, ezt a világmegváltó három ikerfogalmat, mely megkívánja, hogy népek előbb a tűz- és vérkeresztségen menjenek keresztül, hogy aztán üdvözülhessenek.

Én.

KÉPEINKHEZ.

XIII. *Leo pápa*, családi nevén Pecci Joachim, szül. Carpmetoban, 1810. márczius 2-án (most ülte meg 90-ik születésnapját az egész katolikusvilág részvétele mellett). Ósei Sienából költöztek a XVI. század elején a pápai államba. Rendkívüli diplomáciai tehetsége már korán magára vonta elődei figyelmét. XVI. Gergely 1846-ban perugiai püspökké, IX. Pius 1853-ban a római egyház bibornokává nevezte ki. 1878 február 20-án IX. Pius halála után a conclave alatt a bibornokok őt választották meg Szent Péter székébe, Krisztus helytartójául. Politi-

kájában mindenben elődje eljárását követi. S ezért a pápaság helyzete Olaszországban nem javult, míg egyes diplomáciaijával a többi államokban nevezetes eredményeket ért el. Poroszországban megszüntette a kulturharcot, Badenben betöltötte az érseki széket, Svájcban megszüntette az egyház üldözését. Oroszországban legalább tűrhetővé tette a katolikusok helyzetét. Barátságos viszonyba lépett Spanyolország, Portugália, Angolország és Belgium kormányaiival, a török szultánnal, perzsa sahval, Kína és Japán császáraival. A magyarok iránt való szeretetének többször kiváló jelét adta. Páratlan igazságszeretete meghozta neki azt a dicsőséget, hogy több, a katolikus ország egyes-bajos dolgait az ő legfelsőbb ítélete alá terjesztette, s föltétlenül alávetette magát döntésének világi dolgokban is. Így Németország és Spanyolország a Karolinák szigetecsoport birtokát illetőleg is (1885-ben). Poroszország a nagyfontosságú hadügyi törvény megszavaztatásánál (1887-ben) s Angolország az irországi zavarok lecsillapításánál.

Kossuth és Jókai. Az 1848 márcziusának 15-ik napja örökös fénynyel övedzi körül az akkori vezető személyek alakját, kiknek egyike a magyar társadalomnak ma is vezérlő lelke, a másiknak alakja már a történelemé. Kossuth nevéhez fűződik alkotmányunk megváltozása, annak egészségesebb alapokra való fektetése, de az erőt hozzá az a szent mozgalom adta meg, melyet Jókai, Petőfi és Vasváry vezetett ifjuság 1848 évi márczius 15-ikén indított.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

K. I., Szabadka. Pénz gyűjtéséhez, egylet alakításához belügyminiszteri engedély kell; alapszabályokat kell kidolgozni, ezeket megerősítés végett fel kell terjeszteni a miniszteriumhoz, ez egy kissé bajos dolog. A begyűlt pénzről könyvet kell vezetni, az elszámolást bemutatni, ez mind nagyon körülményes és sajnós, aligha koronázná siker fáradozásukat. Legalább oly mértékben nem, hogy a ráfordított munka, az elért eredménnyel arányban állana. — **Réthy.** A Képes Családi Lapok 1884, 1886, 1895, 1896, 1897-iki évfolyamait bármelyik másik évfolyammal becsereljük. — **Sch. I. és Gy.** A tanári pályára gimnázialis érettségi bizonyítvány és abszolutórium az egyetem filozófiai fakultásáról. Tandij egy évre 60 frt, 5 frt beiratási illeték és vizsgadíj. A kitűzött ösztöndíjakat el lehet nyerni, természetesen csak úgy, ha odaadják őket (az első évben semmiesetre sem). — **B. J.** Ezek nem eléggé sikerültek. — **Egy igazi álmom.** Nagy hibája a sok félmlt: «aluvék», «nem tudám» stb. «Fehérlőn fényes fény fénylett felém», bizony ez az eufonia rovására esik, stb. Szóval nem olyan rossz, hogy ne remélhetnénk jobbat, s nem olyan jó, hogy közölhetnők a lapba (mit különben nem is kíván). — **Kánya Lajos.** Hát csak megjelenik a könyv és ára két korona lesz? Igazán örülünk a sikernek s kívánjuk őszintén, hogy a siker oly teljes legyen, ahogy azt megérdemli. Teljesítjük kívánságát: egy búcsúkézszorítás a távolból — átadom tollamat s íróasztaloma a mai napon másnak. — **Barbarits Karolin** urhölgynek, Sziszek. A kérdéses «Hét tükrét» Pécsi D. Anzelm írta; «Én» álnév alatt mindig ő ír. — **Röpke.** Bizony ezt is meg kell rostálni. — **Kovács József.** Vidéken sokkal olcsóbban lehet, mint Budapesten. Itt egy-egy iv a jelzett mennyiségből körülbelül 25 forint. — **G. Diószeghy Mór.** Köszönjük. — **K. Zs.** A kérdézet nem belső munkatársunk. A jelzett helyen már nem lakik, csak addig volt ott, míg a P. élelzap szerkesztője volt. — **Gribovszky Pál.** Levelét érdemleges elintézés végett az új szerkesztőnek adtuk át. — *Több kéziratról a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **Faragó Simon.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Proféta-utca 7. szám.